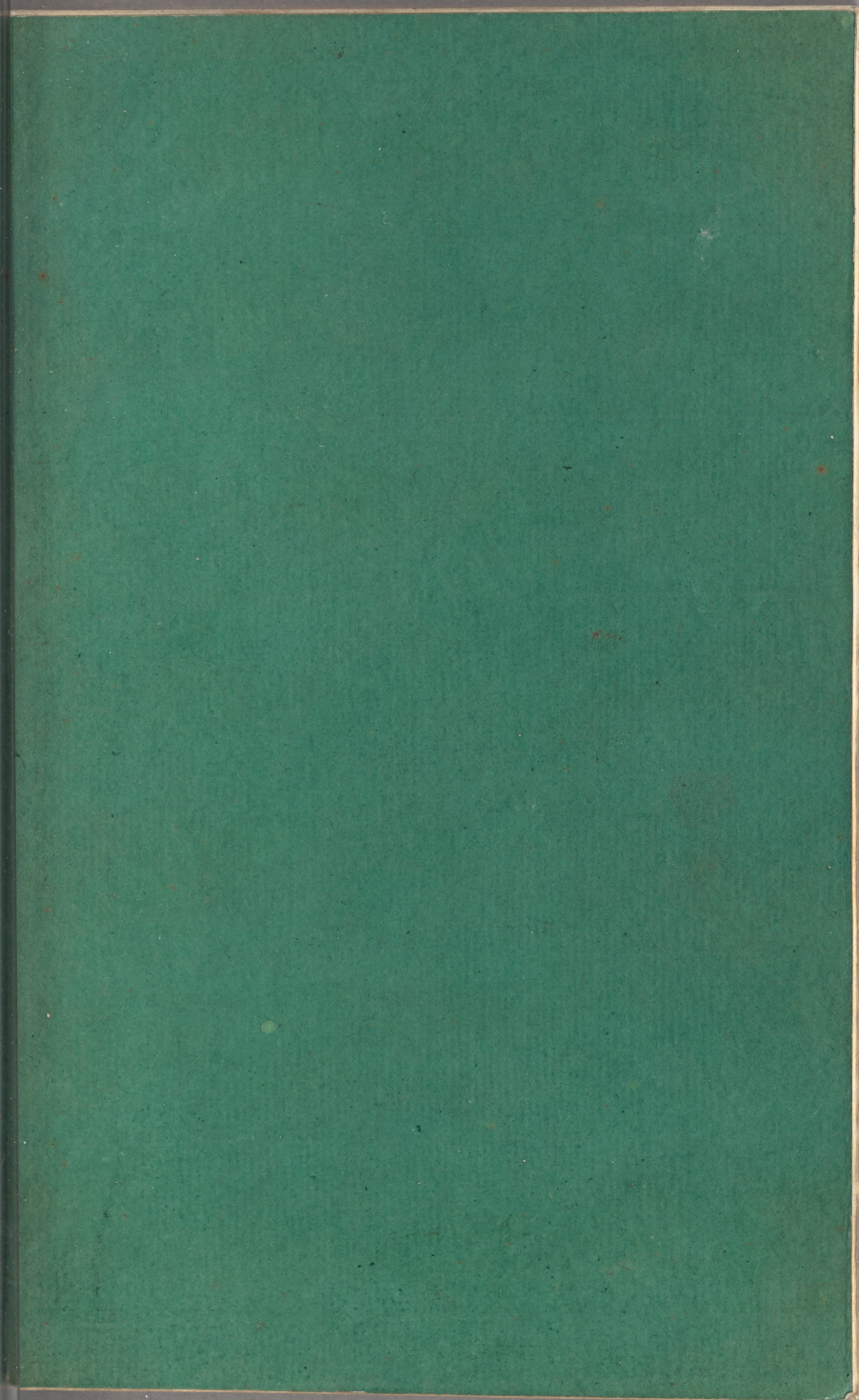

Tal, i hans maj:ts konungens och
hans kongl. höghets hertigens af
Södermanl...

Lilljenwalldh, Carl Christian,

1700-1829 81 Cx2 1803

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Vitt. Sv.

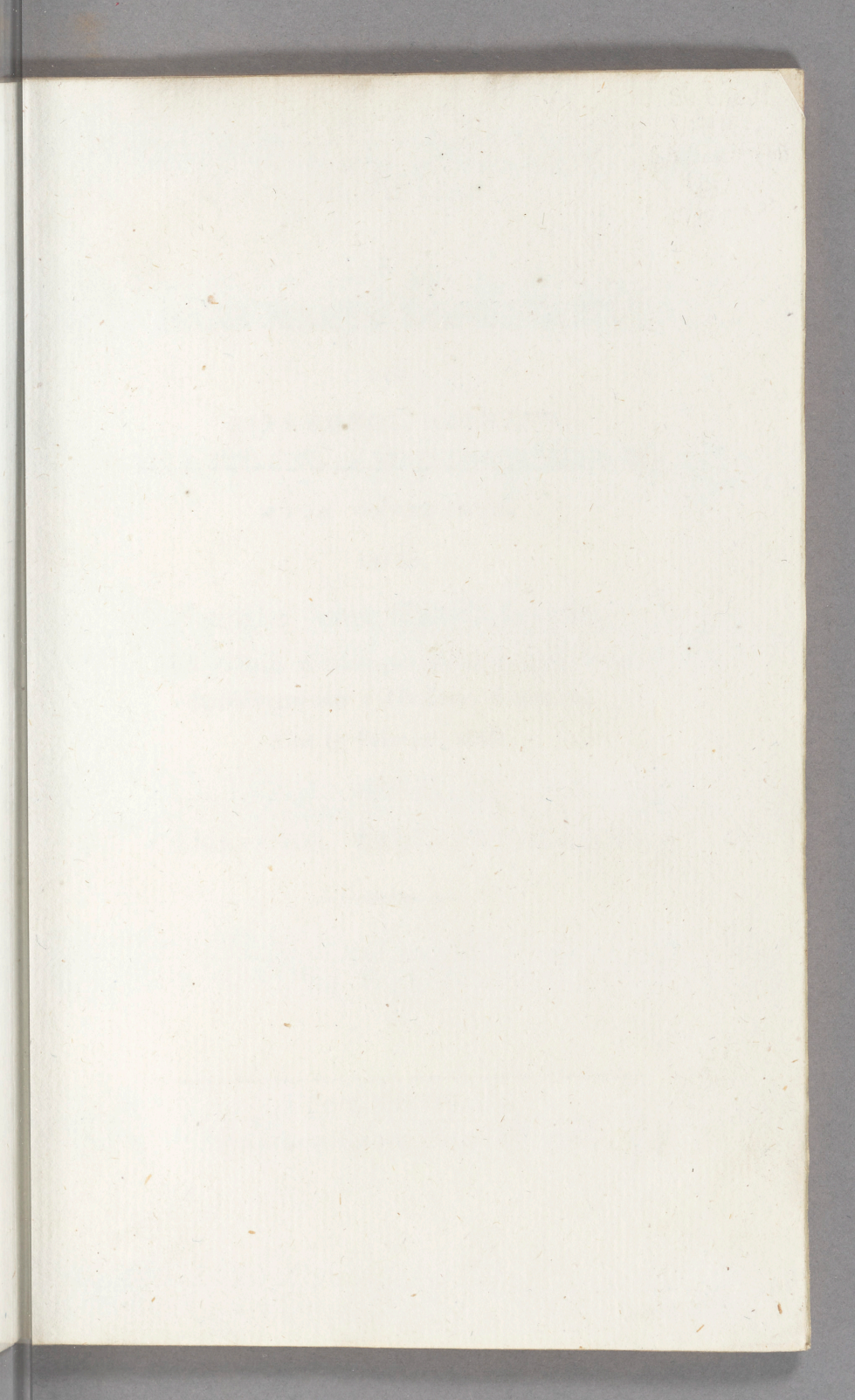
Sällsk.

Frim.

1700-1829

1803

LILLJENVALLDH, C.C.

TAL

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

BY

ROBERT H. COHEN

TAL,

I

HANS MAJ:TS KONUNGENS

OCH

HANS KONGL. HÖGHETS
HERTIGENS AF SÖDERMANLAND

HÖGA ÖFVERVARO,

inför

Svenska Stora Lands Logen,
*Vid första Sammanträdet i dess nya
Samlingsrum i Ordens Stamhus*

Den 17 Februari 1803;

Hållit af

CARL CHR. LILLJENVALLDH.

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELÉN, 1803.

MINE BRÖDER!

Hvar helst ett samfund gifves, som väcker uppseende genom sin afsöndring ifrån den allmänna delen af menniskor, skola dess medlemmar alltid äga tillfälle att erfarra, huru endast genom en ostrafflig vandel de kunna tysta okunnighetens, afundens och förtalets röst; de skola finna, att så länge omständigheterna ej tillåta något omedelbart upptäckande af det ljus och de kunskaper, som i deras förtroliga kretsar blifvit dem lemnade, kunna de blott genom ett vist och dygdigt umgänge ibland främmande, der upprätthålla sitt och sitt samhälles anseende.

Tillämpningen af denna sanning, M. B. på oss och denna vår Or-

den faller för starkt i ögonen, att jag vidlyftigt skulle behöfva förehålla Eder den. Jag skyndar hellre, att, med den anledning den gifver mig, framställa för Eder den dyrbara pligt, som till följd deraf åligger hvar och en af oss, den nemligen, *att igenom vårt förhållande i allmänna verlden, der förvärfva vår Orden högaktning och förtroende.*

Värdaste Bröder! denna Frimurares ovillkorliga pligt bör icke vara Eder okänd; inga nya sanningar har jag således att vid afhandlandet deraf föredraga Eder, blott sådana, som J långt för detta lären hafva öfvervägt, med kärlek och ifver omfattat, och med framgång redan verkställt. J veten utan tvifvel, så väl *hvad vi böra göra* i detta afseende, som ock

hvarföre det så ovillkorligt är vår pligt. Mig tillhör då vid närvarande tillfälle, icke att derom undervisa Eder, hvilket dessutom vore öfver min förmåga; blott att underkasta eder uppmärksamhet och granskning, huruvida mina tankar derom öfverensstämma med edra egna.

Skola vi genom vårt förhållande i den allmänna världen der förvärfva vår Orden högaktning och förtroende; *så måste vi sjelfve vara de förste att lemna den denna gård.* Om vi, dess medlemmar, dess vänner, dess förtrogne, med ord eller gerning skulle gifva de profana minsta anledning att misstänka oss för kallsinnighet eller vanvördnad mot denna Orden, sägen mig, jag beder Eder, kunde vi då vänta, kunde vi begä-

ra för densamma af främmānde,
 hvad dess egna förnekade den?
 Om de omdömen öfver vårt sam-
 fund, som det är oss tillåtit att
 yttra i allmänna verlden, sakna
 den vishet och mognad, den all-
 varlighet och kraft, den aktning
 och kärlek, som vittna till förmån
 för våra tänkesätt; om vi skulle
 förgäta oss till den grad, att sjelf-
 ve föranleda, eller med bifall del-
 taga i samtal, som gjorde våra ar-
 beten till föremål för lättsinnigt
 skämt och ondskefulla beskyllnin-
 gar, borde vi då undra att vår
 Orden saknade andras förtroende
 och bemöttes med köld och för-
 akt, att deras omdöme och för-
 hållande icke blefve mera rättvist
 än vårt eget. Om vi icke nog vär-
 derade de stunder, då vi kallas
 att inom dessa murar samman-

knyta vår kedja och förena oss till fortsättningen af våra yrken; om man utom vår krets funne, att vi för hvart och ett tidsfördrif, för hvarje förströelse, som der bjudes oss, vore färdige att uppoffra den njutning, som här väntar oss i bröders umgänge; borde vi då icke förlåta, om man i den allmänna världen trodde, att det som här sysselsätter, oss är af litet eller intet värde? Det är alldeles ostridigt M. B. vilja vi förvärfa vårt samfund högaktning och förtroende af andra, vi måste då sjelfve vara de förste att lemna det denna gärd.

Dock än mer skola vi befrämja ett så värdigt ändamål derigenom, *att vi alltid utmärka oss för obefläckade seder och rena dygder.* Utan tvifvel är det hvar

människas pligt, att beflita sig om ett godt och klanderfritt uppförande, utan tvifvel äger ock hvar och en i sitt eget hjerta tillräckliga både anvisningar och uppmuntringar dertill. Men om vi högakta och älska vår Orden, om vi önske att tillvinna densamma förmanliga känslor och tänkesätt hos andra, så hafva *vi* ett kraftigt och välgörande band mer, att låta ljuset af våra goda gerningar lysa för människor. Den som icke närmare känner eller tillhör oss, hvad andra begrepp skall han väl göra sig om vårt samfund, på hvilka andra grunder skall han fota sitt omdöme deröfver, än dem han hämtar af sin kunskap om våra grundsatser och gerningar? Om vi sjelfve icke ådagalägga någon undergifvenhet och förtröstan för den

Högste, om de himmelska sannin-
 garna för oss icke äga något vär-
 de; tron J väl M. B. att någon
 enda Guds och Religionens dyr-
 kare i den allmänna verlden skall
 skänka vår Orden högaktning och
 förtroende? Om vi sjelfve med för-
 sumlighet utöfva de pligter, som
 vördnaden för vår Konung, lyd-
 naden för lagen, omsorgen för
 det allmänna bästa oss föreskrifva;
 tron J väl, att någon enda redlig
 undersåte och Fäderneslandets vän
 i den allmänna verlden skall skän-
 ka vår Orden högaktning och för-
 troende? Om vi sjelfve icke med
 uppenbar ovilja afsky och förkastå
 allt som är otillbörligt och last-
 bart; om vi icke tadla och beifra
 och emotstå det, hyar helst och
 under hvad omständigheter det än
 må visa sig; om vi icke äro fär-

dige att uppoffra alla förmåner, att fördraga alla vidrigheter, att trotsa alla faror, hellre än att gilla och befrämja en ond och orättvis gerning tron J väl, att någon enda dygdens idkare och försvarare i den allmänna världen skall skänka vår Orden högaktning och förtroende? Om vi sjelfve icke ömma för nödställda likar, aldrig röras af deras lidande, aldrig lindra deras bekymmer; tron J väl, att någon enda mensklighetens välgörare i den allmänna världen skall skänka vår Orden högaktning och förtroende? Nej, M. B. dessa förmåner skola vi aldrig tillvinna den, om vi icke sjelfve utmärka oss för obefläckade seder och rena dygder. Men ännu ett måste vi icke förgäta, om vi vilja uppnå denna afsigt. Vi måste nemligen i den all-

männa verlden med utmärkt vänskap och beredvillighet bemöta våra Ordens Bröder, om vi önske att de förvärfva vårt samfund högaktning och förtroende. Ej fordra våra pligter såsom Frimurare, att vi skola inskränka vår kärlek och välvilja blott till dem, som här aflagt sina löften och blifvit införlifvade i vår kedja. Förnufkets och christendomens bud, som ålägga oss att omfatta alla människor utan undantag såsom bröder, äro äldre och viktigare, och än aldrig motsagda af dem, som i denna församling anbefallas till vår efterföljd. Ej denna ensidiga, uteslutande kärlek nämner jag således; men det lären J alle inse, M. B. att om vi, utgångne härifrån, äro för hvarandra lika främmande, som hvilken annan, måste det-

ta väcka ett för oss ganska skadligt uppseende i den allmänna världen. Eller hvad! — Man känner att vi här anse oss såsom bröder; hvad skulle man då tänka om oss, om vårt uppförande mot hvarandra i den dagliga sammanlefnaden vore kallt och föraktligt? Man känner att vi här förbinda oss till en oföränderlig vänskap; hvad skulle väl då den tänka om oss, som såg våra Ordens Bröder i de allmänna ärendena afundas, hata, förfölja, förtrycka hvarandra? måste han icke förundra sig, måste han icke afsky detta dubbla uppförande, och anse de förbindelser vi här ingå, de löften vi här göra, de uppmuntringar vi här gifva hvarandra, för ett uselt gyckelverk, alldeles ovärdigt en förnuftig och redlig mans uppmärksamhet och

bifall? Det är rent af omöjligt M. B. att förvärfva vår Orden den allmänna världens högaktning och förtroende, om vi icke äfven der med vänskap och beredvillighet möta hvarandra.

Men är det i sjelfva verket så angeläget för vårt samfund att er-hålla dessa fördelar? stå de icke att vinna äfven igenom andra medel? kunna vi ej, allt detta förutan, med lika fog och samma framgång, fortfara att deltaga i dess yrken? Tillåten mig M. B. att ännu med några ord upptaga och besvara dessa invändningar.

Jag anser då till en början för afgjort, *att vår Orden alldeles icke kan umbära högaktning och förtroende i den allmänna världen.* Ja, vore endast frågan om okunnighetens, eller lättsinnighe-

tens, eller ondskans, eller afundens omdömen, hvem inser icke då huru lätt det för oss vore, att sätta oss öfver och förgäta dem; hvem ibland oss skulle det röra, om i denna mörka hop den ena föraktar, och en annan beler oss, denne hatar, denne åter smädar oss? Men den vises, men den dygdiges begrepp och omdömen om oss och vår Orden kunna omöjligt vara oss likgiltiga, så framt vi icke äro kallsinnige för sjelfva vårt samhälles bestånd och trefnad, så framt det icke gör oss lika mycket, om vi komma det dyrbara mål ju längre desto närmare, som här förenar oss till gemensamma bemödanden, eller om vi mer och mer aflägsna oss derifrån och slutligen alldeles förlora det ur sigtet. Ty, att ibland flera omständigheter

blott nämna en: vi önskā och behöfva alltid ifrån allmänna världen nya medlemmar, att ersätta förlusten af dem, som nu af den Högsta Mästaren kallas att emottaga evighetens arfode för sina vinkelräta arbeten i tiden: nu af ålderdomens bräckligheter eller sjukdomens plågor tvingas att nedlägga sina verktyg, innan deras midnattstimma slagit: nu af vigtiga och trägna göremål bortföras ifrån en närmare befattning med våra yrken: nu igenom timade förändringar behöfvas på de ställen, som äro för mycket aflägsna från våra boningar. Men dessa nya medlemmar, hurudana önska, hurudana behöfva vi dem? Det kan väl icke fägna eller båta oss, om blott den nyfikne, som retas af alla slags hemligheter, eller blott den fåfän-

ge, som brinner af begär efter prakt, yppighet och nöjen, eller blott lycksökaren, som begagnar alla medel för att bringa sig opp, om blott sådane och dylike åstunda att nalkas vår krets. Nej, vi måste begära och värdera endast deras ankomst, hvilkas förstånd och hjerta kunna både gagna och hedra oss; och varen derom öfvertygade, ingen af dessa skall önska blifva upptagen i vårt antal, om vi icke genom ett värdigt uppförande redan förvärfvat oss hans högaktning och förtroende.

Må vi ej heller föreställa oss, *att detta genom några andra medel kan vinnas*. De tidevarf flykta mer och mer, och med skäl lyckönska vi oss dertill, då man bedömde människors och samfunds värde,

värde, mera efter yttre och tillfälliga omständigheter, än efter deras inre och verkliga halt. Då var ett visst namn, en viss glans, en viss dräkt nog, för att göra den som ägde en af dessa förmåner vis och dygdig i allmänhetens ögon. Då hade det tilläfsventyrs gått an, för vårt samhälle som för flera andra, att igenom hvarjehanda anstalter och företaganden förbinda menigheten, och tillkonstla sig vördnad och beundran. Nu deremot skulle man dermed be- draga blott den enfaldigaste. Och låt vara att det ännu kunde lyckas oss; vore det oss värdigt? vore det icke tvertom den största vanära, att tillskansa sig andras fördelaktiga omdömen igenom list och oredlighet, att emottaga af

dem en hyllning, som vi i intet afseende förtjente. O måtte då ingen ibland oss någonsin tro, än mindre försöka, att igenom något annat, än våra egna dygder, förvärfva vår Orden den allmänna världens högaktning och förtroende.

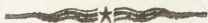
Tilläggom slutligen, att vi detta förutan *hvarken för oss själva eller andra kunna försvara att vi äro medlemmar af detta samfund*. Vi hafva hört det M. B. vår Orden kan icke umbära den allmänna världens högaktning och förtroende, ej heller vinna detta annorlunda än igenom sina ledamöters värdiga uppförande. Om vi nu viste med oss att vi ingenting gjort, för att bidraga till detta ändamål, om vi således insåge, att detta sällskap snart eller sent, genom vår försumlighet och ovill-

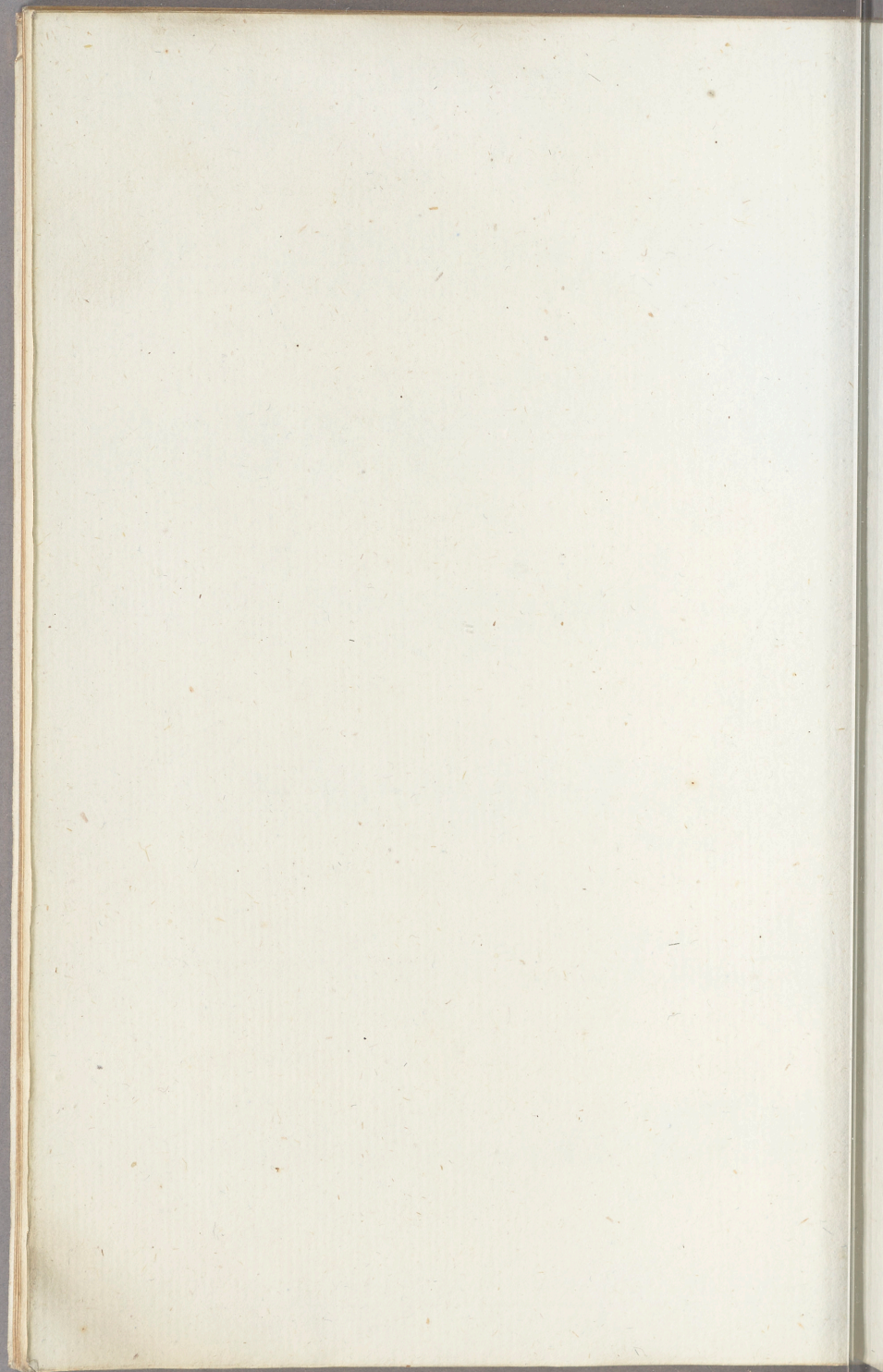
ja, skulle upplösas och störtas; ägde vi väl minsta aktning för oss sjelfva, minsta omsorg för vårt goda namn och vårt deraf beroende välstånd, om vi fortforo att tillhöra ett samhälle, som vore ett mål för de rättsinniges förakt, som åtminstone förtjente att vara det, och det genom vårt eget förväl- lande. Skulle icke blygselns färg hölja vårt anlete, hvar gång en främmande frågade oss, om och hvarföre vi bevista dessa samman- komster, skulle vi icke vara tvung- ne att dölja för menniskor, vårt vistande inom dessa murar. Der- emot öfvertygade, att igenom vår egen vördnad och kärlek för det- ta samfund, genom våra egna dygder, och genom vår oskrym- tade tillgifvenhet för våra Murare- bröder hafva upprätthållit vår Or-

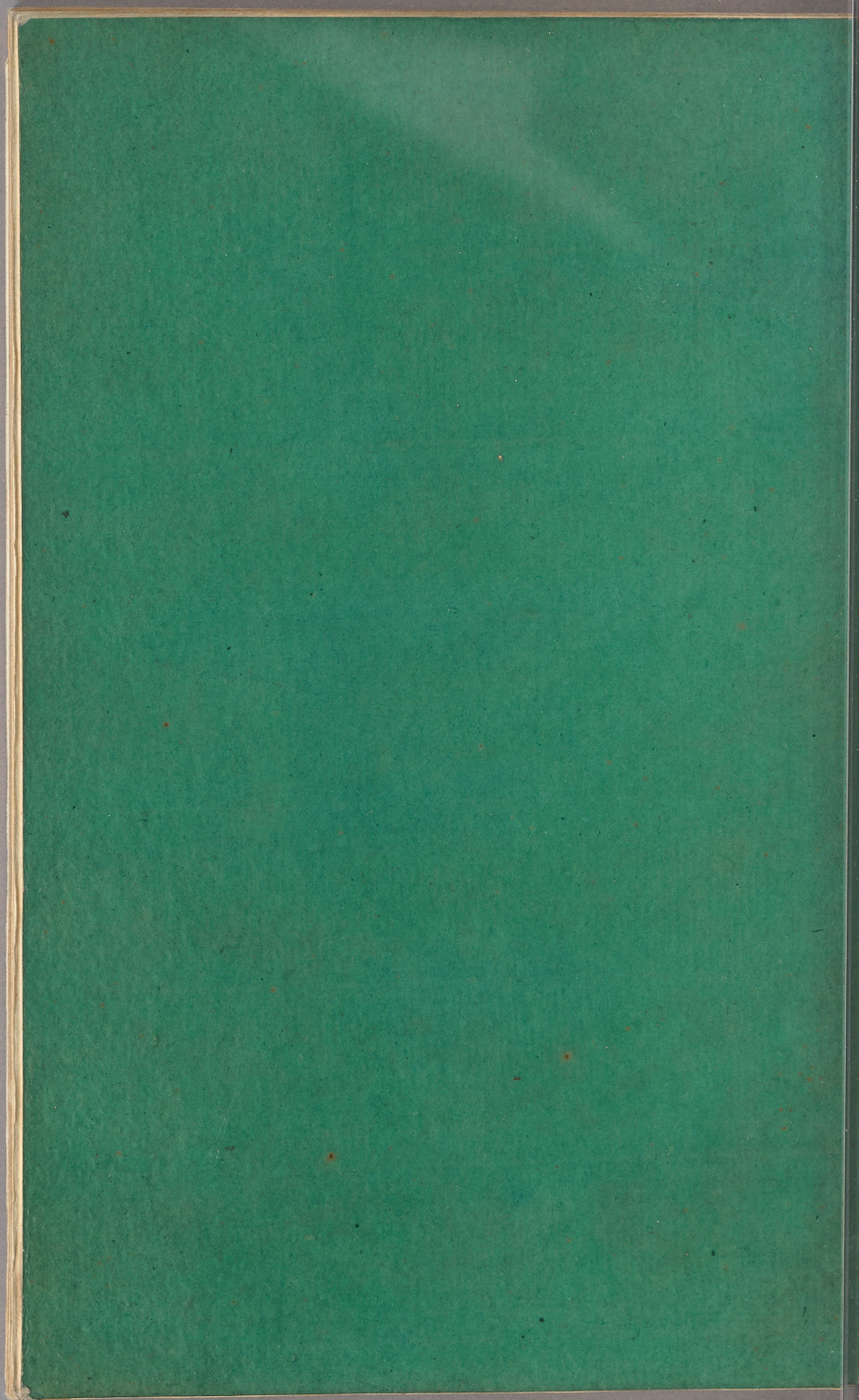
dens anseende, utom oss, med hvad ljuf tillfredsställelse kunna vi icke tänka derpå, att vi med densamma äro införlifvade; med hvad frimodig trygghet kunna vi icke uppenbarligen tillstå, att vi räkna oss ibland dess förtrogna. Allt talar till oss M. B. allt påminner oss öfvertygar oss, om Frimurares ovillkorliga pligt, att genom sitt förhållande i den allmänna världen der förvärfva vår Orden högaktning och förtroende.

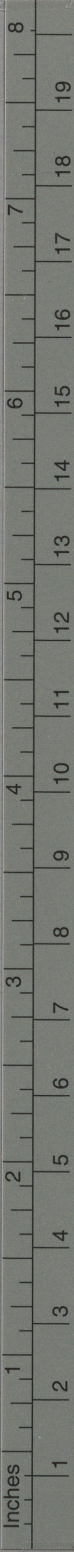
Värdaste Bröder! om vi enhälligt öfverensstämma i de känslor och tankar, som upptagit den nyss förflutna stunden, i sanning våra hjertan kunna icke bättre fra denna dagen, märkvärdig af våra första arbeten på detta rum. Mycket har vår Orden här vunnit i yttre anseende och beqvämlighet; mera

skall den då vinna i inre form. Det vi här se för våra ögon, äro oskattbara frukter af en vördad Konungs beskydd, af en älskad Styresmans omsorger; de ädla beslut, som deraf väckas i vår själ, skola göra oss mera värdiga det förra, och ådagalägga vår ökade tacksamhet för de sednare.

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

